

## Aisaiya

### *Lainuwanega*

Niga bukana ba taugiuwatana ġemota isana Aisaiya isanemo buka ai isa bi tana 750 B.C. modomododimo Yelusalemmo i miya. Niga bukanemo giugiu yabedi faiona.

Laidalolo 1-39 ba ya giugiuweda te Asaliya dobuna ġalibonana ġaiġailisina bi ena tauwaiġaviya a moito te Islael malagaidi ai ġaviyedi bi a lau yovoġedi. Taugiuwatana Diuda lavedi i giuwedi te maso mote wali ġalibona bi ena tauwaiġaviya sima nailedi. Bi tedi maso Maimaituwa ai sumaġe bi taunaġa kalinana a vaiye.

Laidalolo 40-55 niga mainana i giu Babilon ġalibonana i moito te Diuda lavedi i lau yovoġedi bi wapewapedi i nawedi Babilonmo a miya. Diuda lavedi mba dobnemo a miyamiya bi taugiuwatana i laibagidi te Maimaituwa kaka ya munaġa tavaitedi Yelusalem bi yawasana valivaliuna ya vitedi.

Laidalolo 56-66 ba Diuda lavedi edi tava munaġana bi Yelusalemmo a miyamiyana i giuwata. Bi taugiuwatana, Maimaituwa ena ogatala Yelusalem, dobu, kalina, dam bi bai matabudi niga dobuna dabanemo i giuwata.

## 2

*Nuwauba kenakena nonoġina*

<sup>1</sup> Maimaituwa wailove Eimosi natuna Aisaiya i vite te bai ya voiye Yelusalem bi Diuda dobudimo.

<sup>2</sup> Laḡan ya natonatona, kaka niga mainana kauwa sa tubuḡa.

BADA ena vanuwa ena animoito oyana ya tausaḡana kaka oya ḡesaudi.

Dabatuwa ya saḡa kamaḡedi bi dobu lavedi matabudi kaka ḡome sa liya tava.

<sup>3</sup> Bi lava wapewapedi sa giuna gado,

“Ko nato bi ta saḡa ta nawa BADA ena oyamo, Israel edi Maimaituwa ena vanuwemo.

Bi ena kauwa yai loveloveda te eta kauwaḡa ta nawa.

Bi ena waiḡake Saiyonmo sa potipotiyovo bi BADA giuna Yelusalemḡa\* sa yovoyovo.”

<sup>4</sup> Sauginemo dobu bi dobu sai saḡasaḡana ba BADA kaka ya kadidimanidi.

Bi lava waikagiudi kaka ya sivu kauwedi.

Edi aniwaiḡaviya ḡoneḡonedi ya voiye vitaledi te aniwadi

bi alaiya ya voiye vitaledi te kwatikwati anilaugula sa tubuḡa.

Dobu bi dobu mote simai ḡasiḡasi munaḡa,

bi wai ḡaviya aubaina mote simai ogatala.

<sup>5</sup> Israel lavemi ko nato BADA ena yanayanaḡa ta nawa.

## 5

### *Waen daibina salena*

\* 2:3: Saiyon mba Yelusalem isana ḡesau banina oya Saiyon dabanemo Yelusalem malagaina a ḡala. Nigilisimo Zion.

- 1 ✧ Koi beyavaiya bi sale yà saleyena  
 ba valetigu egu nuwavaina lilina yà vai.  
 Ena waen daibina lilina yà saleye.  
 Valeti kauwigu ena waen daibina i voiye  
 oya modonemo doḡa visuvisunemo.
- 2 Tana ḡakima i kai kamakamaḡedi bi i laifuwa  
 kaka waen pesidi visuvisudi i wadidi.  
 Bi tana ani waikoyaḡa vadavadana dabi  
 pounemo i ḡala,  
 bi kota waen votana guleipi ani vapisana  
 domna i ḡala.  
 Bi i wailaba te maso waen votana guleipi visuvi-  
 sudigā  
 bi geḡa te ailulu.
- 3 Niganana valetigu i giuna gado,  
 “Temi lava Yeluslemmo bi Diudamo  
 miyemiyemi yai talayemi,  
 bai i gebogebo, tagu e ai kaukauwa ee waen  
 daibina
- 4 Daibina e voiye kauwe te maso waen a vota  
 kauwa  
 bi geḡa te mote a vota kauwa bi kota bai  
 ḡesauna mote yà voiye?  
 Tagu e ḡoeḡoena maso guleipi visuvisudi bi bai  
 aubaina te ailulu?
- 5 Niganana yà giuwemi te daibimo bai yà voiye,  
 waguluna yà oi kamakamaḡedi  
 bi daibi ganana yà dousuwasuwa,  
 bi yà kita kamaḡe te ḡamoḡamo suwana sa  
 solasaḡa

---

✧ 5:1: Met 21:33; Mak 12:1

te bai matabuna sa kani kovi bi sa ka gebogebo.

<sup>6</sup> Yà kita kamaḡe te ya lakwau.

Bi waen mote yàma gula yawasi munaḡedi ee  
doḡa yàma suweti,

yà kita kamaḡe te gedala bi ḡawaḡawa sa  
duga yaḡosi.

Nabu mote yàmai anine te ima yovo bi imai  
utuvi.”

<sup>7</sup> Israe! lavedi ba BADA ḡaiḡailisi guletina ena waen  
daibina.

Bi Diuda lavedi mba maibena waen pesina  
laukaina,

i wadiwadidina ya wainuwavisuyedi.

I ḡoeḡoena maso lava didimanamo a laididi-  
manidi,

bi geḡa te ai kapekipeki.

Kota i ḡoeḡoena maso lava edi yawasana a  
didimana,

bi geḡa te wainuwatoi ḡabana ya vaivaiye.

## 6

### *Maimaituwa Aisaiya i yoge*

<sup>1</sup> Diuda edi ḡalibona Usaiya ena peki kwal-  
abunemo, BADA e kita. Ena animiya saḡasaḡa  
guletinemo i miyamiya bi ena gala yavenina  
Maimaituwa ena vanuwa i wai wanavu. <sup>2</sup> Bi se-  
lafim BADA a lovolovo kwaivivile, ḡemoḡemotaḡa  
mabedi 6. Bi mabedi labu solatapedi a sume-  
sumedi. Bi kota mabedi labu ba tubuḡidi a  
sumesumedi bi labu ba a lovolovo. <sup>3</sup> Bi edi lava  
lisidimo a binabinauna gado,

“BADA waiyawa, waiyawa, waiyawa saḡasaḡa  
guletina  
namalina dobu matabuna i wai wanavu.”

<sup>4</sup> Kalinedimo Maimaituwa ena vanuwa duḡudi  
edi animoito bi gudu yasidi a gusu bi nopona  
matabuna sikei i waiwanavu.

<sup>5</sup> Bi e giuna gado, “Pilipilimo e saḡa, taugu  
gebogebogu, mudugu gebogebona. Bi lava edi  
gagali gebogebodi vaitedi ka miyamiya. Bi geḡa  
te matagumo BADA Galibona saḡasaḡa guletina e  
kita.”

<sup>6</sup> Selafim ḡemota kaipou kalakalatina oltemo  
i kaiḡavi bi i lovo tava lisigumo. <sup>7</sup> Bi mudugu  
kaipou kalakalatinemo i waitaukoni bi i giuna  
gado, “Kwa kita niga mudum ei taukoni te wavu  
lisimmo i kenakenana e kaikamaḡe bi em gebo-  
gebo e noḡotikamaḡedi.”

<sup>8</sup> Ḡome BADA e vaiye i giugiuna gado, “Aiyai yà  
giukamaḡe? Bi aiyai aubaida ya nawa?”

Bi e giuna gado, “Tagu niga ku giukamaḡegu!”

## 7

### *Imaniwelo yai mataile*

<sup>10</sup> BADA kalinana i yovona Aisaiya lisinemo  
bi i giuwe te ya nawa ḡalibona Eiḡes ya giuwe,  
<sup>11</sup> “BADA em Maimaituwa kwai baḡa te mataila  
ya kamaḡati nove lava pekipekidi edi gabumo ee  
noke malamo.”

<sup>12</sup> Bi Eiḡes i daboka bi i giuna gado, “Geḡa, mote  
BADA laulubumo yàma sako.”

<sup>13</sup> Bi Aisaiya i giuna gado, “Temi Deivida  
ena tubulelesa koi beyavaiya kauwa. Kona

laulaukasagāigaina eete lava kona ka tunid-abokidi bi kota mainana Maimaituwa ko katunid-aboki? <sup>14</sup> ✧ Taunana aubaina Bada kaka mataila ya vitemi. Totopa kaka ya bwaga bi gomana olotona ya bewa te yai isana *Imaniwelo*.” (Niga isana banina ba *Maimaituwa vaiteda*.)

## 9

### *Ġalibona matademo*

<sup>1</sup> ✧ Lava mabai pilipilimo sa miyamiyana mote mai kaka sima miya nonoġa.

Wala ba Sebulon bi Naptali dobudi a kita wai yovoyovodi bi laġan ya natonatona ba niga dobudi sa sanadadedi. Mediteliya nisana palatina aibeu yawaninaġa te i nawa Diyoudan gaubina noi nevana bi i nawa te Galili dobuna tautavatava edi animiyamo i laukamaġe.

<sup>2</sup> ✧ Lava mabai wai dudubalinaġa sa nawanawa  
ba  
yana dididiga sa kita.

Tedi wai dudubalinemo miyemiyedi  
niganana yanayana ya yana galamedu.

<sup>3</sup> BADA tam edi dobu kuna kadidigi  
bi kuna voiyedi te sa yasiyasisi.

Bi bai kuna voivoiyena ba sa yasiyasisi gulate  
maibena vililubu laġannemo  
ee maibena tauwaiġaviya edi ġaviya sa lauy-  
ovoġedi  
bi edi ġonaġona sa legalegaulina yasisina  
mainana.

---

✧ 7:14: Met 1:23   ✧ 9:1: Met 4:15   ✧ 9:2: Met 4:16

<sup>6</sup> BADA gomana olotona i viteda!  
 Lisidemo i tubuḡa!  
 Bi waibada kaka ya vai bi yai badaeda.  
 Niga isedidi gomana a vite Taukadidimana visu-  
 visuna,  
 Maimaituwa Ġaiḡailisina,  
 Tamada Miyamiya Nonoḡina bi  
 Nuwauba Badana.  
<sup>7</sup> Bi giukauwemo ena magula Deivida gabuna ya  
 vai  
 bi didimanamo yai bada nonoḡa.  
 Bi ena waibada wai nuwaubana ya ḡailisi bi yai  
 lauliye nawe.  
 Ena waibada wainuwaubana ya kena  
 nonoḡa,  
 BADA ḡaiḡailisi guletina ena lava i ḡoe kauwedi  
 taunana aubaina te kauwidi ya voiyyedi.

## 11

### *Nuwauba ena waibada*

<sup>1</sup> Diyesi kaḡe pakanemo ḡalibona valivaliuna kaka  
 ya moito saḡa  
 maibena kai sa oi kamaḡe.  
 Bi nabina ya dugadugana,  
 bi nabinemo kaka ya vota.  
<sup>2</sup> BADA Aluwina kaka noponemo ya miya bi  
 nuwauyauya, sibe bi anapu ya vite te ya  
 ḡailisi bi ena lava didimanemo yai badaedi.  
 BADA ena ḡowana ya sibe bi ya vivile,  
<sup>3</sup> bi manuwavisuna ya voteyeteye.  
 Mote dobu ena wai kitamo  
 ee ena wai beyavaiyamo,  
 ima laukadidimana

Bi mote giu kaikaiyovudi imai aninedi.

4 Tana giukauwemo waiyamoyamonidi ya etaledi,

bi malumaluwabidi dobumo aubaidi ya giu bi ya kadidimanidi te ya sivu kauwedi.

Kalananemo dobu ya gusu, bi yawasinemo gebo tauvoyedi sa peki.

5 Bi didimana tagilolona yai tagiloloye bi waipatutu dabayalonemo i talagagau maibena tana.

6 Wulf bi sipu nuwaubamo kaka sa miya ġemota,

lepedi bi gouti lauewalidi waitedi kaka sa guliyovo bi sa kena ġemota.

Kau lauewalidi bi laiyan sa kani ġemota, bi gomana ġaubona ġamoġamodi ya kita watedi.

7 Kau bi beya sa kani ġemota bi kota natunatudi, sa kena ġemota.

Ġawaġawa pokidi laiyan ya kanidi mai kau lauewalina ya kanikanidina.

8 Gomana ġaubona mwata gebogebona ena bwada diyanemo yai beyakulu bi lisinemo mote bai ima tubuġa.

9 Ena oya Waiyawamo mote bai wainuwa nainailina ima kagebgeboda.

Bi dobuna matabuna BADA sibena yai wanavu, mai gauba nisa ya waiwanavuna.



10 Laḡan ya natonatona kaka Diyesi kaḡe pakanemo ḡalibona valivaliuna ya moito saḡa te mba yawasana matailina. Dobu matabudi sa nato ena ani miyamo bi isana sa ka saḡesaḡe.

## 35

### *Eta waiyawa*

- 1 Doḡa tatakalina ya yasisi,  
bi belana sa buso doḡa ḡasaḡasalinemo.
- 2 Doḡa tatakalina matabuna belana sa duga  
yaḡosi,  
bi ma nuwavisudi sa yasisi.
- Kitana yai nuwavaivana mai Lebanon oyedi.  
Bi yai maulana mai Kamel bi Salon wapudi.  
Ḡome BADA namalina ya kamaḡati,  
bi Maimaituwa ena ḡailisi dididigina sa kita.
- 3 Nimedi belubeludi bi kaḡedi gusugusudi,  
kwa laibagidi.
- 4 Nainaili kaipotedi kwa giuwedina gado,  
“Ko ḡailisi bi koma naila!  
Emi Maimaituwa ya nato,  
bi yai yawasanimi,  
bi mulimimo ya moito bi emi ḡaviya ya kovogī  
gulatedi.”
- 5 ✨Bi matapotepotedi kaka matedi sa yana,  
beyapotepotedi kota beyedi sa nuwakamaḡa.
- 6 Kaḡedi nuwanokudi kaka sa tapipila bi sa biga,  
bi wai papapidi sai nuwavisu bi sa binau.  
Gauga kaka kalakalalelemo,

---

✨ 35:5: Met 11:5

doḡa tatakalinaḡa ya velau.  
 7 Gimoli wai poyedi saila gauba,  
 doḡa ḡasaḡasalinaḡa tovoṣa sa laupusuwali.  
 Daḡasi gwewgvedi wala doḡa ḡasaḡasalinemo a  
 miyamiya  
 bi niganana ḡawaḡawa sa duga.

8 Doḡa tatakalinaḡa kaka eta dididiga ya nawa.  
 Etana isana ba *Eta Waiyawa*.  
 Gebo tauvoiyedi mote etana sima kaiwata.  
 Maimaituwa ena ḡowana taukauwena,  
 mba etanaḡa sa nawa,  
 bi lava bu'ubu'uwidi,  
 mote kaka etana sima kaiwata.  
 9 Etanemo laiyoṅ bi  
 ḡamoḡamo wainuwa nainailidi,  
 mote kaka maiḡa sima nawa.  
 Bi Maimaituwa ena lava i wai yawasanidina  
 taudiḡa  
 etanaḡa sa nawa.  
 10 Bi BADA lava i wai yawasanidina  
 taudidi sa munaḡa tava.  
 Tedi ma saledi Saiyonmo sa sola saḡa bi  
 yasisi kenakena nonoḡina sai kunuboboe.  
 Nuwaboya bi ḡaba ya kovi,  
 nuwawisu bi yasisi yai wanavutalitalidi.

## 40

### *Maimaituwa ena lava yai nuwaubedi*

1 Eda Maimaituwa i giuna gado,  
 “Egu lava kwai nuwaubedi.  
 2 Yelusalem lavedi kwa laibagidi.  
 Kwa giuwedi te ai nuwatoi nonoḡa.

Edi gebogebo dabedimo e kovokovoḡidina,  
niganana e noḡotikamaḡe.”

- 3 ✧Koi beyavaiya lava ḡesau kalakalalelemo  
ya binabinauna gado,  
“BADA ena eta ko yawasi,  
Kalakalalelemo eta ko kadidimani eda  
Maimaituwa aubaina.
- 4 Gwagwa ko ḡuluvidi,  
oya bi dabatuwa ko keli wai wapuwapudi,  
dabakai bi sagusagula  
ko keli wai bigebigedi.
- 5 Bi BADA i giuna gado,  
Dobumo BADA namalina ya laumaḡata,  
te lava matabudi sa kita.”
- 9 Temi Saiyon lavemi ko saḡa kona nawanawana  
oya lofalofana dabanemo giu visuvisuna ko  
giuwe,  
temi Yelusalem lavemi mote koma naila  
kalinemi dididiginemo giu visuvisuna ko  
giuwena gado,  
“Diuda dobuna lavemi emi Maimaituwa ya nato-  
nato.”
- 10 Ko kita BADA, lava mabai i waiyawasanidina  
vaitedi sa natonato,  
te ḡailisi vaitena yai badayedi.
- 11 ✧Bi ena lava ya labedina  
maibena tauwaiḡamoḡamo ya wai labala-  
bana,  
tana sipu yai ḡemotidi  
bi ya bewebewedina mainana.  
Tana sipu ma natunatuna,

---

✧ 40:3: Met 3:3; Mak 1:3    ✧ 40:11: Idi 34:15

yai etadoli kauwedi.

## 42

### *BADA ena taupaula vinevinena*

<sup>1</sup> ✠✠Niga ba egu taupaula ei anine,  
e vine kamaḡe, ḡailisi e vite,  
bi ya wai nuwavisugu.

Aluwigumo ei wanavu,  
bi tana kaka dobu matabudi giukauwemo,  
bi didimanemo yai talapiliyedi.

<sup>2</sup> Tana mote ima binau,  
ee kalinana ima didiga bi etaḡa imai palala  
nawa.

<sup>3</sup> Tana legi busona nuwayovuna  
mote ima koto.

Bi kwadam kalakala pekipekina mote,  
ima sapi vunu.

Lava giukauwemo yai talapiliyedi,  
bi didimanamo yai miya kauwedi.

<sup>4</sup> Tana mote nuwatomatoma,  
ee nuwakulukuluva ima vai,  
bi ya noya eete didimana dobumo ya kena.  
Bi maneka lavedi,  
ena wailovelove sa labelabe.

<sup>6</sup> ✠Tagu BADA, e yogem,  
te dobumo egu didimana kwa kamaḡati,  
bi nimammo yà kabi bi yà sagum.

Tam dabammo kaka waianina yà voiye,  
te lava matabudi visuvisu sa banavi.  
Bi tam yà voyiem te Eteni edi yanayana.

---

✠ 42:1: Met 3:17, 17:5; Mak 1:11 ✠ 42:1: Met 12:18-21 ✠ 42:6:  
Ais 49:6; Giu 13:47, 26:23

<sup>7</sup> Matapotepotedi matedi kwa kayanedi,  
 biliweloko wai boimatuwinemo miyemiyedi,  
 kwai potiyovodi bi kwa kuvesidi.

## 49

### *BADA ena taupaula*

<sup>3</sup> Tana i giuweguna gado, “Egu taupaula Israel  
 lavemi dabemimo,  
 kaka lava sa ka saḡesaḡegu.”

<sup>5</sup> Bi taupaula i giuna gado,  
 “Muliga kaka e tubugana  
 BADA i gei vinegu bi i voiyeḡu bwaga no-  
 ponemo,  
 te ena taupaula bi ena lava Israel aiainawe-  
 nawedi  
 ya natomedi lisenemo.  
 BADA i waimiya saḡegu  
 bi ḡailisi i viteḡu.”

<sup>6</sup> ✧Bi BADA i giuweguna gado,  
 “Tam ba egu taupaula bi noya tekatakana e  
 vitem,  
 te kwa voiye.  
 Deikap ena tubulelesa,  
 visa miyamiya bagibagidi  
 kwa natome munaḡedi.  
 Bi ya voiyeḡedi te dam dididiga sa tubuḡa.  
 Tam taunana ba Eteni lavedi edi yanayana.  
 Lava kwa giuwedi te  
 bainewa edi gebogebomo yaḡi yawasanidi.”

---

✧ 49:6: Ais 42:6; Giu 26:23, 13:47

14 Bi Yelusalem lavedi a giuna gado,  
 “BADA i lau avenakiyemai  
 bi nuwana i kauleya.”

15 Bi BADA edi giu i waimunena gado,  
 “Bamo wala mote vaivaisu natuna meyameyana  
 bewana  
 bi wai susuna ee  
 wai nuwavainena nuwana i kauleya?  
 Bamo te vaivaisu natuna bewana,  
 wai susuna bi wai nuwavainena nuwana ya  
 kauleya.  
 Bi tagu kaka mote temi  
 nuwagu ima kauleya.”

## 50

### *BADA ena taupaula ena waikalina kabi*

4 BADA wailewapanina ena nuwauyauya giudi i  
 vitegu,  
 te bainewa tunitunidabokidi yà laibagidi.  
 Olaolala onena ya kakena moitogu  
 bi ya voyyegu te ena wailovelove yà vaiye  
 kauwe.

5 BADA Maimaituwa i wailovelovegu te e sibe,  
 bi mote e laukasaḡaiḡai ee laumulitauliye.

6 ✧Tauligu lava e vitedi te a kwapu,  
 nadogu e vitedi te mudukologu a sapu bi ai  
 namaḡegu  
 bi matagu a gelolo tawatawa mote ei goveg-  
 ove.

7 Banina BADA wailewapanina i sagugu,  
 te edi wai dibodiboḡa mote imai dabaubagu.

✧ 50:6: Met 26:67; Mak 14:65

Bi kamaina te yà moito didina,  
bi egu wainuwatoimo yà moito bagibagi.

<sup>8</sup> Taukadidimanigu ba diyagumo.  
Niganana aiyai yai valavalagu?  
Kwa nato ta nawa ta etala,  
bi em waiwavu kwa saḡedi.

<sup>9</sup> BADA wailewapanina taunaḡa tausagugu,  
aiyai bena yai wavugu?  
Tauwaivalavalagu matabudi sa neḡaneḡa,  
mai sulasula gala sa kanikani kovidina.

## 52

<sup>7</sup> Tauwainoyanoya giu visuvisuna oyaḡa ya nato-  
natomena ba i visu kauwa,  
nuwauba bi yawasana giudi.

Saiyon i tainuwataudina gado,  
“Emi Maimaituwa ya waibada.”

<sup>8</sup> Koi beyavaiya tauwaikoyaḡem ma yasisidi sa  
salesale gulata!

Bi BADA ena nato munaḡa Saiyonmo mata otim-  
imo ko kita.

<sup>9</sup> Lava miyamiyemi koi ḡemotimi  
bi ko yasisi gulata!  
Banina Yelusalem dobuna kaka lolalolana,

BADA i wai sasalane,  
bi lava i wai nuwaubedi.

<sup>10</sup> Niga mainana kaka ena ḡailisi waiyawa  
dobu matabuna lisidimo ya kamaḡati,  
bi lava matabudi dobumo sa kita  
te eda Maimaituwa bainewa ena lava i wai  
yawasanidi.

*BADA ena taupaula wainuwatoina*

- 13 Ko kita egu taupaula ena noya yai kovi kauwe,  
mulinemo yà ka kenamoito, yà kailageti bi  
vivilena ya didiga.
- 14 Tana a kwapu gulate bi sauginemo lava  
wapewapedi a kitakita ba a tatava bi ai  
nuwanaine,  
anikitana mote mai lava.
- 15 Bi galigalibona dobu matabudimo  
bi egu taupaula lava sa soveye bi sa lautautau.  
Banina wala kauwa mote a kitekitedi ba sa kitedi,  
bi kauwa mote a vaivaiyedi ba niganana sa  
vaiyedi bi sa sibedi.

## 53

- 1 Aiyai ema giu visuvisuna i wai sumaḡe  
bi aiyai lisinemo BADA ena ḡailisi i wai  
maḡati?
- 2 BADA ena ḡowana luvanemo te ena taupaula i  
duga  
mai kai doḡa tatakalinemo ya kalakalana-  
puna.  
Tana mote waiguyauna bi wai nuwavaivaina te  
maso te kaiwata.
- 3 Tana te kita kamaḡe bi te daboke bi te laumuli-  
tauliye bi geḡa te tana  
tuniyavi bi wai nuwatoi i asiwidi.  
Mote aiyai i kita waitete bi a kita kamaḡena  
maibena lava yababa.
- 4 ✧ Kamaina te i lai epaiyanida, bi tunina i yavi bi  
i wai nuwatoi,  
bi tei noḡota te bena tana ena gebo aubaina  
Maimaituwa i kovoḡi.

---

✧ 53:4: Met 8:17



- 5 Tada eda gebo dabanemo tunina a doulisilisi,  
eda kauwawaigebo aubaina tana a kwapuk-  
wapu.
- Bi kovoḡa i vaivaina ba i wai nuwaubada,  
bi tunina a doulisilisina ba i wai yawasanida.
- 6 Tada matabuda mai sipu te ainawanawa,  
Maimaituwa ena eta te gose bi ḡemoḡemotaḡa  
eda eta tabudi tei tubudi.
- Eda ai kaukauwa bi eda gebo kovoḡidi tana i vai.
- 7 ✧Tana a vawaidoḡadoḡa, a sulawaineḡa,  
bi i sako yovoḡe te mote bai ḡesau mudunemo  
i giuwe.
- Mai bena sipu lauewalina kapalina bwalina ee sa  
nawe waipekina aubaina ba  
ya miya moimoisili mote bai i vato lubuḡe.
- 8 Ai wawu yababe, a kaididi bi ai doli nawe,  
bi ena peki mote aiyai i wai nuwapoyae.
- Tana i pekina ba tada eda gebo aubaidi.
- 9 Tana mote gebo bai i voiye ee lava i kaiyovuḡedi,  
bi lava waibeyapotedi waitedi a peki bi lava  
waiguyauna ena tauyewamo a sako.
- 10 Kamaina te BADA ena ḡowana luvanemo i voiye  
te i wainuwatoi,  
bi i vite munaḡe te i waila sewasewa gebo ani  
bakilina,  
te tana ena tubulelesa sa wapa.
- Tana ya miyawailofa.
- BADA ena ogatala lisenemo i voivoiyena ban-  
inemo i tava.
- 11 Ena wainuwatoi mulinemo ba yawasana  
yanayanana ya kita bi nuwana ya kena,  
bi i sibe te ena wainuwatoi waibanina.

---

✧ 53:7: Giu 8:32,33

Bi egu taupaula didimanina lava wapewapedi  
edi gebogebo vitana ya avalu bi ya kadidi-  
manidi.

12 ✧ Lava saḡasaḡa guletidi poudimo  
yà voyem te kwa saḡa gulata.

Tana ena yawasana i vite munāḡe te gebogebo  
lavedi vaitedi ḡemoḡemotidi.

Tana gebogebo taukauwedi edi vita i avalu.

Bi i laupali te maso BADA lava edi gebogebo i  
noḡoti kamaḡedi.

## 54

*BADA ena nuwavaina Israel lisidimo*

5 Taupatim maibena mwanem\*

tana isana ba BADA wailewapanina.

Israel edi Maimaituwa waiyawa tauwaiyawasan-  
imi,

tana Maimaituwa dobu matabuna  
tauwaibadaena.

6 Temi ba maibena waivini i naḡi valiuvalu bi ena  
oloto i gose,

bi ya wainuwaboyana mainana

bi BADA ya yoge waimunemi lisinemo

bi ya giuwemina gado,

7 “Laḡan watiena e gosemi

bi e ḡoe kauwemi te yà natome munāḡemi.

8 Laḡan watiena e medi te e kita kamaḡemi

bi niganana ba yài nuwavaina nonoḡemi.”

Niga mainana BADA tauwaiyawasanimi i giu,

9 ✧ “Nowa ena saugemo e giuwapa te dobu mote  
kabaitemo yàmai avalu munāḡe.

---

✧ 53:12: Mak 15:28 \* 54:5: Ingilisimo ba husband. ✧ 54:9:  
Pak 9:8-17

Mba mainana niganana yà giugiuwapa te  
mote yàma medi lisimimo bi yàma kovogī  
munagēmi.

<sup>10</sup> Avena te oya sai dagudagu  
bi dabatuwa sa launeganeḡa  
bi tagu egu nuwavaina lisimimo mote ima  
kovi,  
bi egu giuwapa bi nuwauba lisimimo mote  
ima nuwaḡavuka.”

Niga mainana BADA taulaunuwatoiyemi i giu.

## 55

### *Maimaituwa ena launuwatoi puyona*

<sup>1</sup> BADA i giuna gado, “Temi mabai gadomi magu-  
magudi,  
ko nato gauba ko tego,  
bi wai mane geḡemi,  
ko nato ko gimala bi ko kani.  
Ko nato waen bi miluki ko gimala, maiidi  
geḡa.

<sup>2</sup> Bai aubaina mwali mote anikani,  
lisidimo mane kwa waiyakali?  
Bi em noya mote matailina,  
Kalinagu ko vaiyena kaka,  
kani visuvisuna ko kani,  
bi koi nuwavisuye,  
mote mai kani ḡesaudi.

<sup>3</sup> ✧Ko nato lisigumo beyemi ko kaikamaḡe  
bi koi beyavaiya komakomani kaka  
yawasana ko vai.

---

✧ 55:3: Giu 13:34

Bi egu waianina kenakena nonoġina lisimimo yà  
voiyē,  
bi Deivida lisinemo kavisuvisu e giugiuwa-  
paena yà vitemi.”

<sup>6</sup> Taugiuwatana i giuna gado, “BADA ko tavuġe bi  
lisinemo ko  
laupali sauginemo tana diyademo.

<sup>7</sup> Emi yawasana bi emi  
noġota balebaledi ko vitalēdi.

Ko nuwavitāla BADA lisinemo,  
bi Maimaituwa ya launuwatoiyemi  
bi emi gebogebo ya noġoti kamaġedi.”

<sup>8</sup> BADA i giuna gado,  
“Egu noġota mote mai temi emi noġota  
bi egu kauwa ba tabu otidi mote mai temi emi  
kauwa.

<sup>9</sup> Giukauwa te galewa i saġa gulatana kaka dobu,  
kota mainana egu kauwa bi egu noġota  
a tusaġana kaka temi.

<sup>10</sup> Galewaġa nabu bi taumata ya yovoyovona  
dobumo  
te doġa yawai utuvi.

Bi pesi ya voyiyedi te sa duga te sa laubani  
te kani anikani bi pesi aniwadi.

<sup>11</sup> Kota mainana mudugumo giu ya potipotiy-  
ovona  
mote banina imai geġa.

Tagu bai e noġonoġotina luvanemo mainana  
mwalidi matabudi sa tubuġa.”

## 56

*Maimaituwa ena vanuwa dobu matabuna aubaidi*

<sup>1</sup> BADA i giuna gado,

“Tagu ġotona te yà nato yài yawasanimi.

Bi lava matabudi kauwa didimanidi yài lovedi.

Taunana aubaina kauwa didimanidiġa lava lisidimo ko voyedi.

<sup>6</sup> Wali dobu lavedi sa vite munaġedi lisigumo, bi tedi isagu sa ġoe,

bi sa lauduneyegu waiyawasi laġannemo,

bi sa vivilegu bi egu waianina sa kaididi.

<sup>7</sup> ✧ Mba lavedi kaka egu oya waiyawemo

yà natomedi pali vanuwinemo

bi yà voyedi te yasisi nuwedi yai wanavu.

Edi vite sewasewana egu oltemo

sa gabuġosedina ba yài aninedi.

Banina egu vanuwa ba isana pali vanuwina

dobu matabudi aubaidi.”

## 58

*Udi giugiukauwina*

*BADA i giuna gado, “Emi udi tagu matagumo ya visuna ba niga kauwidi ko voyedi:*

<sup>7</sup> ✧ Temi kanikanipekidi, kani ko vitedi

bi waiyamoyamonidi ko giuvaidi emi vanuwemo.

Bi waigala geġedi gala ko vitedi

bi emi lava otidi emi malagaimo

sagudi mote nuwemi ima kauleya.

- 8 Mba mainana kaka mayavaigu ya moito  
galamemi  
maibena olaolala suwelina ya lovolovota-  
vana  
bi emi wai kibitoimo ko yawasana makai.  
Tagu laḡan matabuna temi vaitemi te yài doli  
komakomaniyemi  
bi mayavaigu ya moito galamemi.
- 9 Bi sauginemo ko laupalina ba emi pali yà vaiye,  
bi koi baḡaḡuna ba emi pali yài mune.  
Emi lava koma laukivigebogeboyedi bi kaiy-  
ovumo koma kuvalidi.
- 10 Kanipekipekidi koi kanidi  
bi pilipili lavedi ko kadidimanidi kaka  
boimatuwa ya yana.  
Bi boimatuwina i sumesumemina ya yanana ka-  
maḡe,  
maibena suwalamodo suwelina.”

## 61

### *BADA giuna visuvisuna lava waiyamoyamonidi aubaidi*

- 1 ✧ BADA wailewapanina Aluwina i waiwanavuḡu,  
bi buyobuyo dabagumo i ḡini te giuna visuvi-  
suna,  
wai yamoyamonidi lisidimo yà lauguguyae.  
Te nopodi lolololeledi sa yawasana,  
bi panipanimi miyemiyedi yà kuvesidi  
bi lava biliweloko wai dudubalinemo  
sa miyamiyana sa potiyovo.
- 2 ✧ Tana i giukamaḡegu te yà lauguguya  
banina laḡan i tava,

---

✧ 61:1: Met 11:5   ✧ 61:2: Met 5:4

- te BADA kaka kana ḡaviya ya lauyovoḡedi,  
 bi ena lava yai yawasanidi.  
 Tana i giukamaḡegu te wai nuwaboyedi yài  
 nuwaubedi.
- <sup>3</sup> Bi lava wai nuwatoitoidi Saiyonmo a wai kovu-  
 topedina yà sagudi,  
 bi yài siyedi,
- te a wai nuwaboyana ba sa yasisi  
 bi nuwa kulukuluvidi ba nuwavisu yài  
 lautawidi.
- Bi edi kauwa sa didimana,  
 maibena kai visuvisudi BADA i wadiwadid-  
 ina.
- Bi bai i voivoiyena lava sa kita bi sa kasaḡesaḡe.
- <sup>6</sup> Temi sai isemina BADA ena pilipilisi,  
 bi Maimaituwa ena taupaula.
- Dobu edi waiguyau temi  
 koi nuwavisuyedi bi ko laubabada te emiya.
- <sup>8</sup> BADA i giuna gado, “Tagu didimana yà ḡoḡoḡe,  
 danene bi kauwa yabayababa e daboke.
- Egu lava aubaidi visu yà voiye  
 bi waianina lisidimo e voivoiyena ya kena  
 nonoḡa.
- <sup>9</sup> Bi dobu matabudi sa sibedi  
 bi sa viviledi te Israel lavedi edi tubulelesa ba  
 e kavisuvisudi.”
- <sup>10</sup> Yelusalem lavemi ko yasisi te aubaimi BADA bai  
 i voiye.
- Maibena waivini naḡi aubaina ya waisiyana.  
 Mainana kota Maimaituwa mba waivinina  
 yawasana waisiyanemo i waisiya.
- <sup>11</sup> Maibena daibimo doḡa pesi ya voiyedi te sa  
 dugadugana,  
 mainana BADA wailewapanina

ena lava dobu matabudimo ya voyiedi  
te sa kasaḡesaḡe.

## 64

*Maimaituwa ena launuwatoi bi ena sagu  
waibaḡaena*

<sup>4</sup>Wala pakanemo dobu i tubuḡana  
ba bamo mote aiyai Maimaituwa i kita ee i  
vaiye mai tam,

lava a waisumaḡemna ba kuna sagudi.

<sup>5</sup>Sauginemo lava nuwavisumo visuvisu a voyiedi  
bi didimaninemo a kaiwatamna ba tam kuna  
sagudi.

Tam lisimaimo kuna medi bi tama yaḡolo te  
gebogebode ke voivoiye nonoḡe.

Mba mainana kaka bainewa ka yawasana?

<sup>6</sup>Matabumai ema kauwa gebogebodi matammo  
a mila,  
avena te visu kauwedi, matammo ke voyiedi  
te bamo,  
bi kauwidi mai anilau kaḡe yasaḡa galedi  
miledi.

Mba gebodi sa solusolu nawemaina  
maibena yavala kaipokina luguna ya suve  
bi luguna sa bulilina.

<sup>7</sup>Bamo mote aiyai lisimmo i nato  
bi palimo sagu i waibaḡaye.

Tam ema gebogebode dabedimo  
kuna gosemai bi kuna miyatautauliyemai bi  
ema gebodi a ka lolalolamai.

<sup>8</sup>Aee BADA tamamai, tama mai gulewa  
bi tam ba mai gulewina taupatina.



Tam nimammo kuna patimai.

<sup>9</sup> Ka laulaupali lisimmo mote kuma medi  
bi ema gebogebo kuma noḡotiwatedi, kwa  
launuwatoitoyemai  
banina tama ba tam em lava.

**Buk Baibel long Kakabai**  
**Portions of the Holy Bible in the Kakabai language of**  
**Papua New Guinea**  
**Buk Baibel long tokples Kakabai long Niugini**

copyright © 2010-2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kakabai

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-06-05

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

8614ef9e-7279-5fda-a20a-4c1b45b2f51a